

Lecția 1.

POLITOLOGIA – ȘTIINȚĂ ȘI DISCIPLINĂ DE STUDIU

PLANUL

- **Obiectul științei politice contemporane**
- **Știința politică în Republica Moldova**

EVOLUȚIA ISTORICĂ

- Prima formă de cunoaștere a politicii a constituit-o interpretarea **mitologico-religioasă** - apariția divină a puterii și a orânduirii social-politice (perioada antică).
- Raționalizarea procesului (mileniului I e.n., a doua jumătate). Concepții politice cu aspect **etico-filosofic** (Platon, Confucius, Aristotel).
- N.Machiavelli a exclus din politică forma etico-religioasă, subordonând-o soluționării **sarcinilor reale, practice.**

CAUZELE APARITIEI

- A doua jumătate a secolului XIX:
- Influența dezvoltării științelor sociale.
- Creșterea valorii științei și a studiului științific.
- Consolidarea în mai multe state industriale a instituțiilor politice și de stat / **sistemului politic actual** (divizarea puterilor, parlamentarismul, sistemele electorale, partidele politice și pluripartitismul, ideile și concepțiile eficacității politice și administrative).

- În 1857, în SUA (Universitatea din Columbia), F.Liber a creat prima catedră de istorie și științe politice. În 1880 - prima școală de științe politice. În 1871, în Franța, A.Boutlit deschide școala de științe politice. În 1895, pe lângă Universitatea din Londra - Școala de economie și științe politice.
- Apariția lucrărilor științifice (M.Weber, G.Mosca, W.Pareto, R.Michels, W.Wilson, J.Breis, A.Bently, M.Ostrogorski ș.a.).
- În 1903 în SUA este creată Asociația Americană de Știință Politică.

- Capătă trăsături distincte tendințele școlii americane și ale celei europene în dezvoltarea științei.
- **Politologia europeană** se întemeiază pe istoria teoriei, gândirii politice și își canalizează activitatea pe cercetarea statului și dreptului, a instituțiilor de stat. Ea este influențată de curentele tradiționale ale gândirii sociale: filosofice, juridice, istorice. Cercetările se bazează pe corelația organică dintre principiul teoretic și cel empiric.

- Pentru **știința politică americană** este caracteristic nivelul sporit de pragmatism și funcționalitate a studiului și concluziilor. Ea pune accent pe fundamentele și determinantele sociale ale statului. Aici are loc corelația strânsă dintre știința politică, practica politică și socializarea politică. Dezvoltarea științei politice avea loc pe făgașul pozitivismului și a scientismului, cercetărilor empirice aplicative. Atenția asupra recepționării, colectării și sistematizării datelor empirice. A tratat mai puțin dimensiunile istorice și teoretice ale politicii.

OBIECTUL POLITOLOGIEI

- În 1948, la inițiativa **UNESCO**, la Paris are loc **Colocviul internațional** consacrat problemelor științei politice. S-au întrunit experți, savanți și specialiști de vază în domeniul științei politice din Europa și America.
- S-a convenit la utilizarea termenului „**știința politică**” la singular.
- au fost stabilite **obiectivele** științei politice:

- **teoria politică** (teoria politică și istoria gândirii politice);
- **instituțiile politice** (constituția, guvernul central, administrația publică regională și locală, procesul decizional, etc.);
- **Alegerile, organizațiile social-politice și opinia publică** (partidele, grupurile și asociațiile de presiune politică, participarea cetățenilor la activitatea structurilor de stat / societății civile);
- **relațiile internaționale** (politica internațională, organizațiile internaționale).

- În 1949, sub egida UNESCO, a fost creată **Asociația Internațională de Știință Politică**.
- **Politologia / știința politică** ca disciplină de studii a fost introdusă în programele universităților de frunte din SUA și din Europa Occidentală.
- Crește rapid numărul specialiștilor în domeniul științei politice, **influența** acestora în țările democratice.
- Actualmente, politologia se plasează în șirul științelor **de prestigiu** (întâietatea după numărul de cercetări efectuate și publicații).

- Termenul „politologie” a apărut pentru prima dată în perioada postbelică în lucrările lui Eugen Fisher Baling (Germania), Andre Terive (Franța), dar în circulație științifică a fost introdus de Gert von Einern (Germania), în 1954.
- Termenul a luat naștere în temeiul a două cuvinte grecești: *politike* (Aristotel) – afaceri sociale și de stat, dirijarea cu afaceri sociale și de stat și *logos* (Heraclit) – învățătură, cuvânt. Astăzi termenii „politologie” și „știința politică” se utilizează ca sinonime.

DEFINITIA

- Politologia este știința despre structura, distribuirea și realizarea puterii în societatea politică, realizată prin interacțiunea instituțiilor puterii publice, a societății și a indivizilor.

PLANUL

- **Obiectul științei politice contemporane**
- **Știința politică în Republica Moldova**

EVOLUTIA

- În fosta URSS politologia nu era recunoscută ca știință independentă, fiind tratată ca pseudoștiință burgheză.
- În 1989, în instituțiile de învățământ superior se introduce disciplina „Politologia”.
- În Clasificatorul specialităților științifice este deschisă specialitatea „Politologia”, începe pregătirea cadrelor științifice.

- Astăzi, dezvoltarea științei politice în Moldova este canalizată:
- **Predarea cursurilor politologice normative și opționale** în școala superioară națională.
- **Pregătirea cadrelor** (USM, IRIM, etc.) licenta, masterat, doctorat (USM, ASM / IIESP, AAPPRM, etc.). Studiile peste hotare.
- 2 consilii științifice specializate pentru **susținerea tezelor** de doctor și de doctor habilitat în domeniul științei politice (80 teze)

- **Cercetări științifice academice** (USM, ASM / IIESP)
- **Centre analitice și politico-practice nonguvernamentale** (IPP, CAPTES, IDIS «Viitorul»).
- **Reviste politologice:** MOLDOSCOPIE (Probleme de analiza politica); Administratia publica (AAPPRM); Revista de filosofie, sociologie si stiinta politica (ASM)
- **Asociatia moldoveneasca de stiinta politica** (2004)
- **Colaborarea internațională.**